

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Postadres
Postbus 240
8000 AE Zwolle

Hoofdkantoor
Dr. Stolteweg 2
8025 AV Zwolle

Vestiging
Zwolle

Datum: 15 februari 2023 Referentie: 2023.006.AR.gl

Betreft: Zienswijze Onderzoeksagenda Milieu voor windbeleid en RES',
zaaknummer 2022-005244

Geacht College,

LTO Noord heeft kennis genomen van de ter inzage gelegde Nota Reikwijdte en Detailniveau RES.

In deze brief leest u onze zienswijze hierop.

De landbouw is geen enorm grote verbruiker van fossiele energie. De landbouw-gerelateerde onderwerpen zijn in het klimaatakkoord uitgewerkt aan de tafel Landbouw & Grondgebruik. Daarbij hebben we als sector een extra ambitie op ons genomen om te komen tot een grotere CO2 emissiereductie dan strikt genomen als minimum vereist was.

De landbouw is wel een enorm kansrijke opwekker van hernieuwbare energie. En dat langs vrijwel alle technisch denkbare sporen. Onze ondernemers hebben doorgaans grote daken en erven en kunnen met zon op dak en - erf veel opwek genereren. De landelijke ligging betekent in veel gevallen ook kansen voor grote, middelgrote en kleine molens. De potentie van grote en middelgrote turbines is betekenisvol in de RES ambitie. De kleinere erf- of boerderijmolens vergroten de zelfvoorzienendheid van de bedrijven en ontlasten het elektriciteitsnetwerk. Sec vanuit RES ambitie tellen ze niet aan maar vanuit verduurzaming des te meer.

Ontsluiting van deze elektriciteitspotentie strookt op veel plaatsen op dit moment nog op ontoereikende netcapaciteit. Het is zaak om de netwerken met spoed te ontwikkelen naar de plaatsen waar opwek mogelijk is met de meeste maatschappelijke voorkeur.

LTO Noord is tegen monofunctionele zonnevelden op landbouwgrond. Zon op landbouwgrond kan alleen in combinatie met een volwaardige agrarische benutting. Ook dan zijn er mogelijkheden. Te denken valt bijvoorbeeld aan 'zon boven fruit' en opstellingen met verticale panelen.

Naast de productie van elektriciteit kan onze sector veehouderij ook een zeer betekenisvolle bijdrage leveren met de productie van groen gas uit de (mono)vergisting van mest. De centrale vergisting levert de minste complicaties met mestwetgeving en ook de minste transportbewegingen. Het collectief invoeden in het net of beleveren van grootverbruikers van fossiel gas is zeer kansrijk.

Behalve groen gas kan de sector ook een belangrijke leverancier van waterstofgas worden. Electrolyzers vragen om een continue bedrijfsvoering en dus is, naast een combinatie van zon en wind, ook een slimme wisselwerking met het elektriciteitsnet een vereiste om maatschappelijke meerwaarde te combineren met rendabele bedrijfsvoering.

Samenvattend: de RES ambitie draait om het snel realiseren van een aansprekend volume hernieuwbare elektriciteit en warmte teneinde CO2 emissies adequaat te reduceren. De agrarische sector biedt daartoe volop mogelijkheden in verschillende technieken en vormen.

We vragen u dan ook om de agrarische potentie, en de vereiste aanpassingen om die te ontsluiten, mee te nemen in uw scenario's en vervolgens door te rekenen op effecten.

Voor nadere informatie of toelichting op deze zienswijze kunt u contact opnemen met [REDACTED]
bereikbaar via 06-[REDACTED] [@ltonoord.nl](mailto:[REDACTED]@ltonoord.nl)

Met vriendelijke groet

Regiomanager LTO Noord
Regio Oost

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.

RABOBANK NL 43 RABO 0102 5543 74 • KVK 08130650 • BTW nr. NL813834569B01

0000001009